

ЕВРИСТИЧНА ОСВІТА СЬОГОДНІ – ОПТИМАЛЬНИЙ ШЛЯХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДУХОВНОЇ І ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ, УЧНЯ

*(З ДОСВІДУ РОБОТИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ШКОЛИ В
РЕГІОНАЛЬНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ)*

Синяговська Н.М.,

заступник директора з навчально-виховної роботи

КУ ССШ І-ІІІ ступенів №25, м.Суми Сумської області

Школа — це майстерня, де формується думка підростаючого покоління, треба міцно тримати її в руках, якщо не хочеш випустити з рук майбутнє.

А. Барбюс

Регіональний експеримент «Педагогічне забезпечення самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів в евристичному навчанні гуманітарних дисциплін»

*(наказ управління освіти і науки Сумської обласної державної
адміністрації №875 від 21.11.2011 «Про проведення регіонального
експерименту за темою “Педагогічне забезпечення самореалізації
пізнавально-творчих якостей учнів в евристичному навчанні
гуманітарних дисциплін”)*

У регіональному експерименті творчо працюють методичні об'єднання вчителів початкових класів, української мови та літератури, іноземної мови, зарубіжної літератури

Експериментальна база дослідження

На різних етапах дослідження до експерименту залучено всього 550 учнів, 20 учителів та 8 викладачів педагогічного університету (професор, доценти, кандидати педагогічних наук) .

Дослідження проводиться упродовж 2011-2017 рр.

Науковий керівник дослідно-експериментальної роботи - професор, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник освіти України Лазарєв Микола Остапович.

Наукові консультанти: начальник відділу педагогічних інновацій Інституту інноваційних технологій та змісту освіти Пушкарьова Тамара Олексіївна, доктор педнаук, професор Сбруєва Аліна Анатоліївна, доктор педнаук Статівка Валентина Іванівна, кандидат педнаук, доцент Бикова Марія Миколаївна, доцент, заслужений артист України Будянський Василь Іванович, кандидат філологічних наук, доцент Дудченко Михайло Миколайович, кандидат педнаук Уварова Антоніна Миколаївна та ін.

Координатор експерименту від закладу - Голуб Лідія Василівна.

Гіпотеза інновації

Технологія евристичного навчання потужно підвищує мотивацію до самостійної пізнавально-творчої праці, спроможність учня успішно корегувати й оцінювати її перебіг і результати, тому що її мета сконцентована на створенні значимого для школяра освітнього продукту, де успіх забезпечується чіткими і зрозумілими критеріальними його характеристиками, можливістю постійного звернення до необхідних джерел, запитаннями до педагога тощо. У системі евристичного навчання учні поступово освоюють весь комплекс методів і механізмів пізнавально-творчої діяльності, способи пошукової та креативної діалогової взаємодії з товаришами й учителем, що підвищує не тільки їх уміння вчитися, але й мотивацію на успіх на сьогодні й майбутній професійній праці.

**Мета дослідження — розробити,
випробувати ефективність і практично
впровадити модель педагогічного
забезпечення самореалізації основних
пізнавально-творчих якостей учнів у
процесі застосування евристичної
технології навчання**

Відповідно до мети було визначено такі завдання дослідження:

- 1) на підставі аналізу психолого-педагогічних та науково-методичних джерел розкрити сутність і зміст творчої самореалізації учнів в умовах гуманістичної освіти; з'ясувати й узагальнити історико-теоретичні засади евристичного навчання та його дидактичні можливості в самореалізації творчого потенціалу учнів;
- 2) розробити концептуальні основи, зміст і структуру моделі педагогічного забезпечення самореалізації основних пізнавально-творчих якостей школярів на просторі евристичного навчання;
- 3) здійснити діагностичну перевірку ефективності зазначеної моделі з використанням необхідних критеріальних показників а) готовності педагогів до забезпечення самореалізації основних пізнавально-творчих якостей учнів; б) оцінки рівнів самореалізації основних пізнавально-творчих якостей учнів;
- 4) за результатами виконання окремих етапів експерименту підготувати:
 - методичні рекомендації до евристичного вивчення окремих предметів і тем; статті до науково-методичних видань;
 - навчальні посібники на паперовій та електронній основі;
 - контрольні завдання для діагностики рівнів самореалізації пізнавально-творчих якостей та вмінь школярів.

Етапи дослідження

I. Підготовчо-організаційний етап (квітень-травень 2011 р.):

- підготовлено і презентовано заявку та програму дослідно-експериментальної роботи (педагогічного експерименту) «Педагогічне забезпечення самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів в евристичному навчанні гуманітарних дисциплін»;
- нормативно-правове забезпечення: а) прийнято відповідні рішення вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, педагогічної ради КУ Сумська спеціалізована школа I-III ступенів №25, батьківської конференції;
 - проведено лекційні й семінарські заняття:
 - а) з основ педагогічного управління та організації дослідно-експериментальної роботи;
 - б) з теорії і практики творчої самореалізації особистості як провідної мети національної освіти;
 - в) з проблем теорії і практики евристичного навчання та діагностики його результатів;
 - підготовлено навчально-методичну базу для експериментальної роботи в початковій, основній і старшій школі.

II. Діагностично-оцінювальний етап (вересень 2011 р.):

- відпрацьовано на науково-методичній раді основні критерії і показники пізнавально-творчої самореалізації (лютий 2012 р.);
- проведено апробацію цих критеріїв і показників на основі діагностичного підходу на науково-практичному семінарі всіх учасників експериментальної роботи (учителів, психологів, викладачів університету, з яким співпрацює школа)

III. Формувальний етап (березень 2012-2016 рр.):

- реалізація мотиваційного і процесуального компонентів експериментальної роботи з упровадженням технології евристичного навчання для успішної самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів експериментальних класів;
- внесено корективи і доповнення до змістової і структурної частини експерименту;
- проведення рубіжних зрізів динаміки рівнів пізнавально-творчої самореалізації школярів (у I та II семестрах навчального року);
- на засіданнях науково-методичної ради проведено змістове і конструктивне обговорення звітів учителів- експериментаторів з метою уточнення навчально-методичних засобів;
- звертання постійної уваги на евристичне використання живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва, літературних і музичних творів, художніх та науково-популярних фільмів, представлених в Інтернет – ресурсах, пов'язаних з навчальними темами;
- забезпечено свідоме освоєння і застосування учнями критеріїв і показників освітніх продуктів, які вони створюють у відповідності з програмними вимогами;
- проведено серії показових уроків та їх фрагментів, майстер-класів, присвячених розв'язанню однієї з досліджуваних проблем (евристичне вивчення теоретичного матеріалу, його поглиблення у процесі самостійного вивчення учнями, організація самостійно-дослідницької роботи, самостійне створення евристично-освітнього продукту та його оцінка, освоєння механізмів творчої діяльності).

ІУ. Підсумковий етап (2016-2017 рр.):

- проведено кількісний і якісний аналізи, діагностику оцінювання результатів експерименту на основі розроблених критеріїв і показників та впровадження методів і методик технології евристичного навчання;**
- підготовлено науковий звіт про результати експериментальної роботи.**

V. Корегуючий етап (2017 р.)

У разі необхідності внести корективи до прогнозованих результатів науково-дослідної та експериментальної роботи.

Основні здобутки проведеного дослідження

- ✓ у 2009 році директор школи Л.В.Голуб та заступник директора з навчально-виховної роботи Н.М.Синяговська (науковий керівник – заслужений працівник освіти України, кандидат педагогічних наук, професор СДПУ імені А.С.Макаренка М.О.Лазарєв) стали переможцями всеукраїнського Фестивалю педагогічних інновацій у номінації «Інновації в організації навчально-виховного процесу в дошкільному, загальноосвітньому та позашкільному навчальних закладах», були нагороджені дипломами Інституту інноваційних технологій і змісту освіти (наказ МОН України від 12.10.2009 №230);
- ✓ у 2011 році директор школи Голуб Л.В. та заступник директора з НВР Синяговська Н.М. стали лауреатами конкурсу газети «Завуч» «Портфолію школи» у номінаціях «Портфолію школи» та «Портфолію заступника директора». Однією із презентаційних робіт була стаття про методичну роботу в закладі - “Педагогічне забезпечення самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів в евристичному навчанні гуманітарних дисциплін”;
- ✓ у 2011 р. шкільний методичний кабінет став переможцем міського огляду-конкурсу «Кращий шкільний кабінет» у номінації «Методичний кабінет»;
- ✓ школа посіла I місце в міському конкурсі методичних матеріалів з питань роботи з педагогічними кадрами в загальноосвітніх навчальних закладах «Методичні горизонти» у номінації «Суспільно-гуманітарна освіта»;
- ✓ на матеріалі нашого експерименту підготовлено 4 кандидатські дисертації аспірантів кафедри педагогічної творчості та освітніх технологій СДПУ ім. А.С.Макаренка.

Семінари з питань експерименту:

- ✓ міський науково-практичний семінар для заступників директорів шкіл з НВР на тему «Евристичне навчання як інноваційний феномен креативної освіти», 2011 р.;
- ✓ обласний семінар-практикум учителів початкової школи на тему «Підвищення ефективності уроків шляхом застосування нових форм і методів навчання та творчих можливостей учнів», 2011 р.;
- ✓ участь в Інтернет-семінарі «Сучасний шкільний методичний кабінет-центр інформаційно-методичного забезпечення», який проводив Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників (отримали сертифікати);
- ✓ міський семінар для вчителів початкової школи з питань вивчення ППД вчителя початкових класів Крившенко Л.М. з теми «Дидактична технологія навчання молодших школярів діалогічної взаємодії та вмінь ставити пізнавальні запитання у процесі оволодіння описовими знаннями та вміннями», 2012 р.;
- ✓ обласний семінар заступників директорів з НВР (СОШПО)(виступ-презентація Крившенко Л.М., учителя початкових класів вищої категорії, «учителя-методиста»), 2015 р.;
- ✓ творчий портрет учителя «Формування позитивної мотивації до вивчення німецької мови через виконання технології ситуативного мовлення», 2015 р.
- ✓ участь учителів-словесників Власенко О.С., Матвієнко С.П. у всеукраїнському експерименті з упровадження науково-педагогічного проекту «Філологічний олімп», 2017 р.

Науково-практичні конференції з міжнародною участю, на яких заклад презентував результати роботи в регіональному експерименті

-Усеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Професійно-творча самореалізація педагога в умовах інноваційної освіти», 2012 р.;

-Міжрегіональна науково-практична конференція з міжнародною участю «Професійно-творча самореалізація педагога в умовах інноваційної освіти», 2013 р.;

-Усеукраїнська науково-практична конференція «Евристична освіта у суспільстві нових соціальних та особистісних цінностей», 2014 р.;

-Усеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Професійно-творча і духовна самореалізація особистості в евристичній освіті», 2015 р.;

-Усеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті», 2016 р.

-Усеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті», 2018 р.

Вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду

- ✓ у закладі узагальнено досвід роботи вчителів-експериментаторів початкової школи з теми «Дидактична технологія навчання молодших школярів діалогічної взаємодії та вмінь ставити пізнавальні запитання у процесі оволодіння описовими знаннями та вміннями»;
- ✓ СОШПО узагальнено ППД вчителя початкових класів Крівшенко Л.М. з теми «Технологія навчання молодших школярів діалогічної взаємодії та вмінь ставити пізнавальні запитання у процесі оволодіння описовими знаннями та вміннями».

Каталог публікацій з дослідницько-експериментальної роботи вчителів початкових класів, української мови та літератури, англійської, німецької мов, зарубіжної літератури

1. Панченко О.О. Проектна робота в дії / Газета «English» // Київ: - 2010. – С.2
2. Герман С.О. Навчання граматики через використання прислів'їв та ідіом / ж-л «Англійська за новими програмами 10 клас» // Київ: «Шкільний світ». – 2010. – С. 3
3. Мальонкіна І.О. Система інтегрованих уроків з української мови та інформатики. Лексикологія.10 клас / Газета «Вивчаємо українську мову і літературу» // Київ: «Шкільний світ». – 2011. – С. 3
4. Крившенко Л.М. Формування діалогової культури майбутнього вчителя в умовах особистісно зорієнтованої евристичної освіти / Наукові пошуки: зб.наук.пр. молодих учених // Вип.5 СумДПУ імені А.С.Макаренка. – 2011. – С. 3
5. Коваленко О.П. Лінгвістичний аналіз тексту як забезпечення комунікативного та функціонально-стилістичного підходу до навчання мови. // Київ: Газета для вчителів української мови і літератури. – 2013. – С. 3
6. Крившенко Л.М. Дидактична технологія навчання молодших школярів діалогової взаємодії / Магістр: матеріали конференції «Наукові пошуки молодих вчених» // Суми: Університетська книга. – 2012. – С. 2
7. Крившенко Л.М. Способи реалізації дидактичної технології навчання молодших школярів запитальної діяльності / Професійно-творча самореалізація педагога в умовах інноваційної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2012. – С. 2

Каталог публікацій

з дослідницько-експериментальної роботи

вчителів початкових класів, української мови та літератури, англійської, німецької мов, зарубіжної літератури

8. Крившенко Л.М. Організація діалогової взаємодії молодших школярів у малих навчальних групах / Матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2013. – С. 4
9. Мальонкіна І.О. Використання форм і прийомів евристичного навчання на уроках розвитку мовлення / Матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2013. – С. 2
10. Коваленко О.П. Лінгвістичний аналіз тексту як забезпечення комунікативного та функціонально-стилістичного підходу до навчання мови / Матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2013. – С. 2
11. Власенко О.О. Методи і прийоми евристичного навчання – важливі чинники організації пізнавально-творчої діяльності учнів на уроках української мови та літератури / Матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2013. – С. 2
12. Синяговська Н.М. Результати науково-дослідної експериментальної роботи з оптимізації евристичного навчання учнів з метою їхньої творчої самореалізації / Матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2013. – С. 3
13. Лазарєв М.О., Голуб Л.В., Синяговська Н.М. Програма проведення дослідно-експериментальної роботи «Педагогічне забезпечення самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів у евристичному навчанні гуманітарних дисциплін» / Журнал «Відкритий урок: розробки, технології, досвід» // Київ: 2014. – С. 3
14. Синяговська Н.М. Оптимізація евристичного навчання / Журнал «Відкритий урок: розробки, технології, досвід» // Київ: 2014. – С. 2

Каталог публікацій з дослідницько-експериментальної роботи вчителів початкових класів, української мови та літератури, англійської, німецької мов, зарубіжної літератури

15. Коваленко О.П. Формування мовних і мовленнєвих компетенцій засобами навчального тексту на уроках української мови в 5-9 класах / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2014. – С. 2
16. Мальонкіна І.О. Інтегровані види діяльності в евристичному навчанні / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2014. – С. 2
17. Панченко О.О. Евристичний підхід до навчання на уроках іноземної мови / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2014. – С. 2
18. Синяговська Н.М. Евристична освіта сьогодні – оптимальний шлях забезпечення духовної і творчої самореалізації особистості вчителя, учня (з досвіду роботи педагогічного колективу школи в регіональному експерименті) / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2014. – С. 3
19. Веремієнко А.А. Використання різноманітних форм та методів евристичного навчання на уроках української словесності / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2015. – С. 2
20. Веремієнко А.А. Використання різноманітних форм та методів роботи. Інструментарій для підвищення якості підготовки учнів до ЗНО / Газета для вчителів української мови та літератури «Українська мова та література» // Київ: Шкільний світ. - 2015.- С. 7
21. Петренко Т.А. Формування творчої самореалізації учнів на уроках української мови та літератури в науково-педагогічній концепції евристичного навчання / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2015. – С. 2

Каталог публікацій з дослідницько-експериментальної роботи вчителів початкових класів, української мови та літератури, англійської, німецької мов, зарубіжної літератури

22. Немченко С.О. Евристичний метод. Форми евристичного навчання / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2015. – С. 2
23. Гаврилко В.П. Мовна компетентність і підвищення грамотності на уроках української словесності - основа формування мовної особистості в системі евристичного навчання / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2015. – С. 2
24. Попова Н.Ю. Евристичні методи навчання на уроках української мови та літератури / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2015. – С. 2
25. Синяговська Н.М. Шляхи самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів у процесі евристичного навчання гуманітарних дисциплін (з досвіду роботи педагогічного колективу школи в регіональному експерименті) / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю // Суми: СДПУ імені А.С.Макаренка. – 2015. – С. 4
26. Синяговська Н.М. Модернізація змісту, методів, форм методичної роботи на діагностичній основі як умова розвитку професійної компетентності педагогів / Журнал «Відкритий урок: розробки, технології, досвід» // Київ: Видавництво «Плеяда». – 2014. – С. 5
27. Крившенко Л.М. Чим живуть козачата// Педагогічна трибуна № 11-12 (110-111), листопад-грудень 2015: газета СОШПО / голов. ред. Панасенко І.М. – Суми: Вид-во СОШПО. – С. 19-22.

Каталог публікацій з дослідницько-експериментальної роботи вчителів початкових класів, української мови та літератури, англійської, німецької мов, зарубіжної літератури

28. Крівшенко Л.М. Дещо про евристичне навчання та уроки літературного читання//Педагогічна трибуна № 1-2 (112-113), січень-лютий 2016: газета СОППО / голов. ред. Панасенко І.М. – Суми: Вид-во СОППО. – С. 20-21.
29. Крівшенко Л.М. Дидактичні умови навчання молодших школярів діалогічних умінь / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною учстю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.205-209.
30. Крівшенко Л.М. Формування у молодших школярів логічних та евристичних навчальних умінь / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті [монографія] / [за ред. проф. М.О.Лазарєва]. – Суми : ФОП Цьома С.П. – С.208-229.
31. Крівшенко Л.М. Евристичне навчання в початковій школі: теорія і практика / Л.М.Крівшенко // Суми: «Поліграфічні послуги ФОП Літвін С.С. –220 с. : іл.
32. Кравченко А.М. Розвиток творчої особистості молодшого школяра шляхом удосконалення мовленнєвих здібностей // Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.200-205.
33. Токарева Л.М. Формування комунікативної компетентності молодших школярів на уроках української мови методами евристичного навчання // Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.233-237.

Каталог публікацій

з дослідницько-експериментальної роботи вчителів початкових класів, української мови та літератури, англійської, німецької мов, зарубіжної літератури

34. Ходенко З.Б. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках англійської мови і факультативних заняттях з краєзнавства / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.238-241.

35. Шутько І.О. Розробка уроку з теми «Meals з англійської мови в 4 класі» / Каталог «Відкритий урок: розробки, технології, досвід». - 2016. - №2.

36. Шутько І.О. Використання евристичних технологій при навчанні мовленню на уроках іноземної мови в початковій школі / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.241-244.

37. Тертишна С.І. Евристичні технології навчання - запорука формування соціально активної особистості / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.230-233.

38. Синяговська Н.М. Деякі аспекти педагогічного забезпечення самореалізації пізнавально-творчих якостей учнів в евристичному навчанні гуманітарних дисциплін (з досвіду роботи педагогічного колективу школи в регіональному експерименті) / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.225-229.

Каталог публікацій з дослідницько-експериментальної роботи вчителів початкових класів, української мови та літератури, англійської, німецької мов, зарубіжної літератури

39. Нестеренко С.О. Навчання діалогічному мовленню на уроках англійської мови як один з методів евристичного навчання / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.217-220.

40. Матвієнко С.П. Компаративний підхід до вивчення зарубіжної літератури методами евристичного навчання з метою формування читацьких інтересів учнів / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.213-217.

41. Левченко О.В. Розвиток критичного мислення на уроках німецької мови – основа формування інтелектуальної особистості в системі евристичного навчання / Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Суми, 16-17 листопада 2016 р.) – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. – С.210-213.

Підготовлені за результатами експериментально-дослідної роботи навчальні посібники, методичні рекомендації, статті та інші матеріали можуть бути продуктивно використані в роботі загальноосвітніх шкіл у процесі вивчення й запровадження інноваційних освітніх ідей і відповідних їм технологій.

Результати експериментальної роботи в навчальній діяльності

Кількість учнів експериментальних класів, які досягли високого і достатнього рівня мотивації до самостійної творчості, досягла 52% (у порівнянні з 34% на початку експерименту).

Значні зміни відбулися у володінні механізмами творчої діяльності: якщо на початку експериментальної роботи лише 26% учнів володіли необхідними механізмами творчості і використовували їх для створення освітнього продукту на високому і достатньому рівнях, то в кінці експерименту їх кількість зросла у 2 рази і склала 52%.

У ході експериментальної роботи у 60% школярів сформувалися достатні діагностичні вміння для вимірювання й оцінки зовнішніх освітніх продуктів. Динаміка пізнавально-творчої самостійності учнів дає підстави стверджувати, що завдяки запропонованій дидактичній моделі 50% старшокласників досягли високого і достатнього рівня пізнавально-творчої самостійності як найбільш значимого показника їхньої самореалізації.

**Результати
учнівських олімпіад з української мови та
літератури, англійської мови та
мовно-літературних конкурсів
за 2016-2017 н.р.**

Назва конкурсу	Етап	Місце	ПІБ учня	Клас	ПІБ учителя
Обласний турнір юних журналістів		3	Команда учнів	10-11	Попова Н.Ю
Усеукраїнська учнівська олімпіада з української мови та літератури, англійської мови	2	1	Ісаєва Олена	8	Власенко О.С.
	3	1			
	4	2			
	2	3	Буряк Василь	7	Веремієнко .А. Ходенко З.Б.
	2	1	Обельчак О.	8	
	2	2	Дубініна С.	9	Герман С.О.
	2	3	Шевцова Є.	11	Діденко С.П.
Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика	2	1	Обельчак Олександра	8	Гаврилко В.П.
	2	2	Жевняк Ярослава	6	
Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	2	1	Ісаєва Олена	8	Власенко О.С.
	3	1			
	4	1			
«Акт на підтримку свободи – Програма обміну майбутніх лідерів» (FLEX)	2		5 переможців II етапу 1 переможець III етапу	11	Ходенко З.Б.
Міський літературно-мистецький конкурс ім. Д.Білоуса «Диво калинове» у номінації «Поезія»	2	2	Усенко Софія	6	Гаврилко В.П.
	2	2	Попов Данііл		Попова Н.Ю.
Усеукраїнський конкурс «Я гордий тим, що українець зроду»	2	2	Усенко Софія	6	Гаврилко В.П.
Конкурс ораторського мистецтва	2	1	Ніколаєв Станіслав	11	Немченко С.О.
Заочний етап Усеукраїнського фестивалю дитячої та юнацької творчості «Чисті роси», номінація «Живе слово»	2	1	Чех Анастасія	10	Гаврилко В.П.
		200 балів	Вакаренко Анастасія		Мальонкіна І.О.
Результати ЗНО з української мови					

**Результати
учнівських олімпіад з української мови та
літератури, англійської мови та
мовно-літературних конкурсів
за 1 семестр 2017-2018 н.р.**

Назва конкурсу	Етап	Місце	ПІБ учня	Клас	ПІБ учителя
Обласний турнір юних журналістів	2	3	Команда учнів Обельчак Олександра Герман Ліна Дябелко Діана Нікітенко Ксенія Щербонос Євгенія	9 – 11 класи 9-В 10-Б 10-Б 11-А 10-А	Попова Н.Ю
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови та літератури, англійської мови	2	1	Ісаєва Олена	9-А	Власенко О.С.
		2	Буряс Василь	8-В	Веремієнко .А.
		2	Жевняк Ярослава	7-В	Гаврилко В.П.
	3	2	Ісаєва Олена	9-А	Власенко О.С.
	2,3	1,2	Дубініна Софія	10-Б	Герман С.О.
	2	3	Обельчак Олександра	9-В	Ходенко З.Б
Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика	2	3	Демченко Софія	5-Б	Мальонкіна І.О.
		3	Жевняк Ярослава	7-В	Гаврилко В.П.
		3	Колесніченко Софія	8-В	Мальонкіна І.О.
		3	Обельчак Олександра	9-В	Гаврилко В.П.

Міжнародний мовно -літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	2	1	Ісаєва Олена	9-А	Власенко О.С.
		1	Демченко Софія	5-Б	Мальонкіна І.О.
		2	Колесніченко Софія	8-В	Мальонкіна І.О.
		2	Жєвняк Ярослава	7-В	Гаврилко В.П.
		3	Дубініна Софія	10-Б	Гаврилко В.П.
Міський конкурс «Диво калинове»	1	2	Усенко Софія Усенко Маргарита Обельчак Олександра	7-В 5-В 9-В	Гаврилко В.П. Немченко С.О. Гаврилко В.П.

Козацький клас - інноваційна модель навчання й виховання молодших школярів

**Співпраця з навчальними закладами щодо обміну досвідом з питань
евристичного навчання(у Товстянській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів
Білопільського району Сумської області на уроці української літератури разом з
викладачами СДПУ імені А.С.Макаренка)**

ВИСНОВКИ

Програма експерименту реалізована в повному обсязі.

Отримані результати експерименту підтвердили гіпотезу, що використання запропонованої технології евристичного навчання позитивно вплинуло на формування пізнавально-творчих якостей учнів гуманітарних дисциплін, відбулися прогресивні зміни рівня сформованості пізнавального інтересу молодших школярів.

Дані експериментального дослідження дають змогу стверджувати, що евристична освіта сьогодні – це оптимальний шлях забезпечення духовної і творчої самореалізації особистості вчителя, учня.

Пріоритетні завдання школи:

- орієнтація на високий рівень якості освіти (українська та іноземна філологія);
- вихід на новий рівень педагогічного експерименту із залученням учителів предметів природничо-математичного циклу;
- розширення мережі позакласної роботи;
- науково-дослідницька робота учнів та вчителів;
- виховання свідомого громадянина-патріота України.

Це надасть можливість навчальному закладу в подальшому виконувати роль базової школи.

Дякую
за увагу!

